

DE LADDER VAN TOONTJE

Met dank aan:

Carla, die me hielp dit boek na al die jaren eindelijk te realiseren.

Hannah Aukes, voor haar aanstekelijke enthousiasme, haar geloof in Toontje, de inspirerende brainstormsessies, het redigeren en het meedenken tijdens dit hele avontuur. En haar nichtjes en neefjes, voor hun feedback en inspiratie.

Marieke en Leo, voor hun lieve support.

De ladder van Toontje

Elly Machtel

ISBN 978 90 8560 330 6

NUR 270 / THEMA YNC

Eerste en tweede druk zijn verschenen onder ISBN 978 94 6328 386 1

Derde druk 2023

© 2023 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

Boekverzorging: Hannah Roos

Illustraties: Nadia Engelhard

Tekstcorrectie: Hannah Aukes

Niño is een imprint van Uitgeverij SWP.

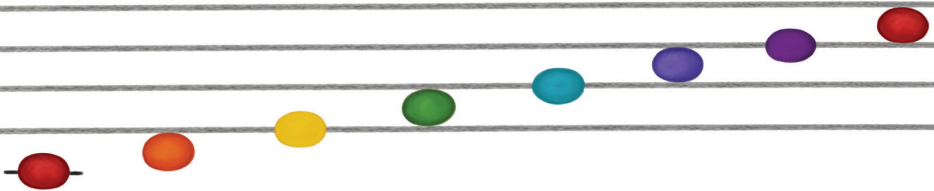
Voor meer informatie: www.ninoboeken.nl

Voor België: www.epo.be

DE LADDER VAN TOONTJE

ELLY MACHTEL

MET ILLUSTRATIES VAN
NADIA ENGELHARD

niño

*Voor Klaasje,
aan wie ik voor het eerst de avonturen
van Toontje en de familie Noot voorlas*

*Voor mijn vader,
die me de liefde voor muziek meegaf*

Als zangpedagoog kom ik in de praktijk veel mensen tegen die als kind ooit noten hebben leren lezen, daarna jaren niks met muziek hebben gedaan en daardoor vaak weer vergeten zijn hoe ze het notenschrift moeten lezen. Iets met balletjes en streepjes tellen ...

Zelf ervaarde ik als kind het notenschrift als ‘wiskundig en abstract’. Eigenlijk deed ik alles op gehoor en was ik helemaal niet bezig met het notenschrift. Ik keek ernaar, maar ik las het niet.

Toen de dochter van vrienden haar dwarsfluitlesboekje aan me liet zien, zag ik tot mijn verbazing dat haar lesmethode er niet veel anders uitzag dan mijn blokfluitlesboekjes van vroeger. Theoretische feiten, onbegrijpelijk jargon, hooguit een paar leuke illustraties. Maar het geheel sprak niet tot de verbeelding.

Ik besloot zelf een verhaal te schrijven met als doel het noten leren lezen voor kinderen aantrekkelijker te maken. Zo ontstond *De ladder van Toontje*. Door de noten te laten leven en letterlijk een gezicht te geven, hoop ik te bereiken dat de kinderen zich later nog steeds de leden van de vrolijke familie Noot zullen herinneren. En dat ze dan nog precies weten wat hun vaste plek is op het muziekklimrek.

Elly Machtel

Tip!

Er is allemaal leuk extra materiaal zoals een quiz, muziekfragmenten en liedjes te vinden bij dit boek op laddervantoontje.swpbook.com.

Zie laatste pagina van dit boek voor de instructies.

INHOUDSOPGAVE

- 8 Toontje wil muziek maken
- 16 Toontje ontmoet Melody Notitia
- 20 Toontje in Muziekland
- 22 Toontje en het muziekklimrek
- 28 Vader Cesar
- 32 Davy
- 36 Eva
- 40 Fay
- 44 Gijs
- 48 Ali
- 52 Bea
- 56 Moeder Celia
- 60 De ladder van Toontje
- 68 De toonladder van C, van boven naar beneden
- 72 Toontje maakt een melodie
- 78 Toontje maakt een lied
- 84 Het lied van het land van Melody
- 88 Toontje wordt wakker
- 96 Extra materiaal

TOONTJE WIL MUZIEK MAKEN

Het was een morgen zoals elke andere morgen, met het verschil dat alles anders was. Toontje had zojuist de belangrijkste beslissing van zijn leven genomen.

Die ochtend lag hij in zijn zelfgebouwde boomhut toen fluit- en kwaakconcerten van de dieren om hem heen zijn aandacht trokken. De merel zong zijn lied, de eenden snaterden de tweede stem en de kikkers brulden de bas.

En op dat moment wist hij het, het was hem nog nooit zo duidelijk geweest: hij zou muzikant worden. Geen brandweerman, geen piloot of chirurg, nee, hij zou concerten geven. Net als artiesten op tv. Hij zou op tournee gaan en de wereld over reizen en al zijn fans zouden genieten van zijn muziek.

Toontje was dol op muziek. Hij werd er vrolijk van. Zodra hij even tijd had, luisterde hij naar zijn favoriete liedjes. Hij hield van verschillende muziekstijlen. De liedjes van de Kids Top 20 vond hij vet cool. Maar hij luisterde ook graag naar de oude bigbandliedjes van zijn vader, de opzweepende zigeunermuziek van zijn oma en naar het prachtige pianospel van zijn moeder. ‘Chopin was dat,’ zei ze, ‘een belangrijke liedjesschrijver van vroeger. Zo iemand noemen ze een componist.’ Dat wilde hij later ook worden, dacht Toontje: muzikant én componist!

Toontje liep naar de huiskamer en ging achter de piano zitten. Hij concentreerde zich, deed zijn ogen dicht en liet zijn vingers over de witte en zwarte toetsen glijden. Maar dat viel tegen! Hij hoorde dan wel mooie klanken, maar het klonk nog niet als een liedje. Waar moest hij beginnen?

‘Hoi lieverd,’ zei Toontjes moeder, ‘wat ben jij voor moois aan het spelen?’

‘Ik wou een echt lied spelen, maar het lukt gewoon niet!’ mopperde Toontje.

‘Toon, het is geweldig wat je daar speelt. Het is gewoon je eigen compositie en je speelt met gevoel. Dat is het belangrijkste.’

‘Dat zeg je alleen maar omdat je mijn moeder bent. Ik wil een liedje kunnen spelen. En kunnen maken!’ Toontje wilde al weglopen.

‘Wacht,’ zei zijn moeder, ‘ik moet hier nog een boekje hebben ...’ en ze liep naar de boekenkast. ‘Ja, ik heb het! Kijk Toon, hierin staan noten. En als je noten kunt lezen, gaat dat je helpen.’

Toontje keek naar een boek waarop stond:

Eenvoudige Muziekleer Deel Een.

‘Noten lezen? Hoezo noten?’ zei hij, en trok een rimpel in zijn neus. ‘Ik weet wat walnoten zijn en cashewnoten, en pistachenoten. Maar muzieknoten?’

Toontjes moeder lachte en opende het boek.

‘Kijk,’ wees ze, ‘dit is een notenbalk en dit zijn de noten.’

Maar Toontje zag alleen streepjes en zwarte balletjes. Hij werd er bijna duizelig van!

‘Is noten lezen moeilijk, mam?’ vroeg Toontje. ‘Kan ik dat snel leren?’

De moeder van Toontje glimlachte en zei: ‘Het is niet echt moeilijk, Toon, maar je moet het wel even oefenen.’

Oefenen? Pfff, daar had Toontje helemaal geen zin in!

‘Ik wil niet oefenen,’ zei hij. En toen, met een brede glimlach: ‘Ik wil gewoon muziek maken!’

Het was tijd om te gaan slapen.
Toontje poetste zijn tanden, deed een plas
en ging in zijn bed liggen. Zijn moeder
kwam nog even boven, gaf hem een kus
op zijn voorhoofd en zei: 'Welterusten
muzikantje van me, droom maar fijn
van alle mooie dingen die er zijn!'
'Welterusten mam, tot morgen ...'

Met zijn handen onder zijn hoofd staaarde Toontje naar
de lichtgevende sterren die hij op het plafond had geplakt.
'Oh,' zuchtte hij, 'ik wou, ik wou ...

dat ik kon toveren en
in één dag noten
kon leren
lezen!'

En op dat moment gebeurde het!
Eerst begon het heel hard te waaien
en voelde hij het bed bewegen.
En oh jee, de ramen vlogen open.
Toontje zat rechtop in zijn bed. Er
kwam muziek naar binnen, mooie
muziek ... Alles begon te draaien om hem heen.
Kwam het huis los van de grond? Vloog hij?
Toontje zag sterren en manen. Het leek wel of
hij zweefde in de nacht ...

TOONTJE ONTMOET MELODY NOTITIA

Boem! Toontje lag op de grond. Waar was zijn bed gebleven? Hij deed zijn ogen open en werd verblind door een licht feller dan hij ooit had gezien.

Hè, waar ben ik nou? dacht Toontje. Hij keek om zich heen en zag een grote gouden poort, afgezet met diamanten. Vanuit de verte klonk prachtige muziek.

Voorzichtig probeerde Toontje de poort open te krijgen. Maar het lukte niet. Hij zat op slot.

‘Dag Toontje!’ klonk het ineens achter hem.

Toontje draaide zich om en zag een beeldschone vrouw met een weelderige jurk aan. Ze was werkelijk zo mooi, ze leek wel op een fee. Of een prinses.

‘Ha... ha... hallo,’ stotterde Toontje.

‘Wees maar niet bang,’ zei de vrouw, en ze glimlachte. ‘Mijn naam is Melody, Melody Notitia. ‘Je hebt mij geroepen en daarom ben je hier. Je wens zal in vervulling gaan.’

Geroepen? Wens? Toontje snapte er niets van.

‘Jij wenste dat je in één dag noten zou kunnen leren lezen. Dus daarom gaan we naar Muziekland. Kom je mee?’

Toontje wreef nog eens in z’n ogen en zei: ‘Eh, oké, ehm ... ik bedoel: GRAAG!’

Melody zwaaide met haar stokje en ineens had Toontje een heel grote sleutel in zijn hand.

‘Alleen ik,’ zei Melody plechtig, ‘koningin van Muziekland, heb de sleutel van deze poort. Soms geef ik de sleutel aan kinderen die veel van muziek houden, zodat ze Muziekland binnen kunnen gaan. Kinderen zoals jij. Maak nu de poort maar open en geniet van alles wat je ziet!’